

Várad szabadkőműves iratokat is kiállítottak

A nagyvárad László király páholyhoz kapcsolódó dokumentumok is megtekinthetők az egykori páholyházban 2021. november 25-én megnyitott időszak kiállításon.

A szabadkőműves templomnak elnevezett várad múzeum tavaly októberi megnyitása során mind a román, mind a magyar sajtó bírálta a szervezőket amiatt, hogy az állandó kiállításból hiányoznak a várad vonatkozású anyagok, holott a László király páholy már az

1870-es évektől működött, az intézménynek pedig éppen az egykori páholyház ad otthont. A Rulikowski (ma Armatei Române) út elején álló székházat 1901-ben emelték Bálint Zoltán és Jámbor Lajos budapesti műépítészek terve alapján, és 1902. február 2-án avatták fel. A műemlék épületet egy közel hatmillió lejes európai uniós projekttel újjátta fel 2018–2021-ben a nagyvárad önkormányzat, hogy ott a szabadkőművesség múzeumát rendezzék be. Az intézményt tavaly október közepén nyitották meg a látogatók előtt.

A múzeumban az egykor Nagyváradon működött László király páholynek dedikált időszak kiállítás nyílt tavaly november végén. Ezen a többi között látható Tabéry Géza felvételi kérelme és nyilatkozata, meghívó az 1875–76-ban elhunyt testvérekre való megemlékezésre, levelezés a budapesti johannita páhollyal és más páholyokkal, felvételi kérelem a Bihar páholyba, újságcikk a várad szabadkőművesek karitatív tevékenységéről, szabadkőműves medál stb. A legrégebbi kiállított dokumentum egyébként 1872-ből származik, és a László király páholy megalapításához kapcsolódik.

A Bihar Megyei Műemlékvédő Alapítvány és az Országos Levéltár szervezte az időszak kiállítást. E két intézmény együttműködik a levéltárakban fellelhető nagyvárad és romániai szabadkőműves dokumentumok azonosításában és restaurálásában, továbbá a László király páholy dokumentumainak kutatásában. A megnyitó végén a két intézmény vezetői, **Angela Lupșea**, illetve **dr. Cristian Anița** megállapodást írtak alá ennek az együttműködésnek a 2023-ig való meghosszabbításáról. Kutatnivaló van bőven, mint azt **dr. Mihai Georgiță**, a levéltár Bihar megyei kirendeltségének vezetője kifejtette, ugyanis több mint 16 ezer lapnyi dokumentum van még náluk. Ezek legtöbbször magyar nyelvű, de akad román nyelvű levelezés, valamint német és francia nyelvű irat is. A dokumentumok restaurálása folyik, és a tervek szerint két éven belül kutathatóvá teszik ezeket a levéltár kutatótermében. A megnyitón megjelenteket **Arina Moș**

Budapesten 1876-ban készített szabadkőműves medál

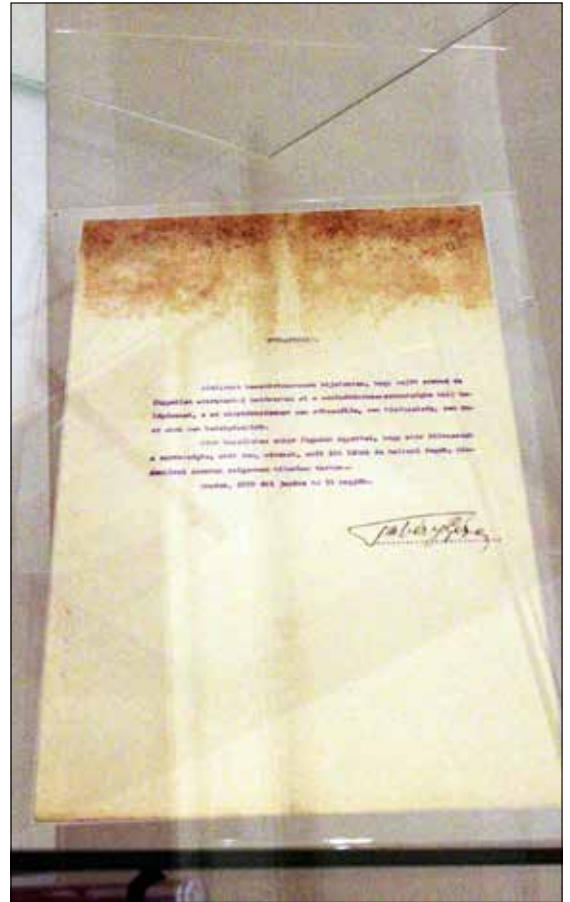
Az egyik zászló

Megemlékezésére hívás és levelezés

Tabéry Géza felvételi kérelme

...és nyilatkozata

Dr. Mihai Georgiță, Angela Lupșea, dr. Cristian Anița és Arina Moș a megnyitón

nagyváradi alpolgármester is köszöntötte, külön kiemelve, hogy a kulturális eseményeknek nem szabad eltűnniük az életünkben.

A váradi vonatkozású dokumentumok mellett kiállítottak két szabadkőműves zászlót is, melyeket eddig ugyancsak a levéltárban őriztek. Ezeket több mint 70 év után Nagyváradon láthatja először a közönség, hiszen ez az ország első olyan múzeuma, mely a szabadkőműves mozgalomhoz kötődik – hangsúlyozta dr. Cristian Anița. Angela Lupșea pedig egyebek mellett azt is bejelentette, hogy február 2-án nemzetközi konferenciát tartanak, a László király páholy európai kontextusban témával.

A szabadkőműves múzeum keddtől vasárnapig 10 és 18 óra között tart nyitva, a tavaly november végén nyílt időszaki kiállítás szeptember 30-ig látogatható; egy felnőtt belépő 10, egy gyermekjegy 5 lejbe kerül.

Fried Noémi Lujza